

Vedlegg 1: Relevans for virket som lektor

Oppgaven min har vist at ungdom i stor grad skriver talemålsnært i private situasjoner, og at ungdommen i stor grad evner å tilpasse seg de språklige situasjonene de befinner seg i.

Utvikling av språkkompetanse er en viktig del av norskfaget i skolen. Masteroppgaven og arbeidet med sosiolingvistikkk har i stor grad styrket kunnskapen og forutsetningene mine i å kunne hjelpe og veilede fremtidige elever i utviklingen av deres egen språkkompetanse.

Talemålsnær skriving har tradisjonelt sett ikke fått så mye plass i norskundervisninga, men det har likevel stor plass i elevenes livs- og kommunikasjonsverden. Det er derimot et stort potensial i den nye læreplanen, LK20, og for tematikken som oppgaven min har tatt for seg. En kan plassere talemålsnær skriving inn under store deler av den nye læreplanen. To av kompetansemålene, «analysere uttrykksformer i sammensatte tekster i ulike medier og vurdere samspillet mellom dem» og «gjøre rede for endringer i talespråk i Norge i dag og reflektere over sammenhenger mellom språk, kultur og identitet» (Kunnskapsdepartementet, 2019, s. 14-15), kan blant annet knyttes opp mot skriveundervisning, og undervisning i skrift- og talemålsutvikling i Norge. Tematisk sett kan oppgaven min og talemålsnær skriving også plasseres under flere av kjerneelementene i LK20, som tekst i kontekst, skriftlig tekstsaking, språket som system og mulighet, og språklig mangfold (Kunnskapsdepartementet, 2019, s. 2-3). I tillegg kan alle de tre tverrfaglig temaene og flere av de grunnleggende ferdighetene åpne for muligheter i undervisning om skriftspråk og språkkompetanse - hvis man som lærer velger å prioritere det.

Forholdet mellom språk og identitet står sterkt i de nye læreplanene og kunnskapen jeg har tilegnet meg gjennom arbeidet med masteroppgaven kan brukes i planlegging og gjennomføring av undervisningen. Innsynet jeg har fått i elevenes private skriving og livsverden, har vært givende og har også bidratt til at jeg har fått en bredere forståelse av ungdoms kommunikasjonspraksis.

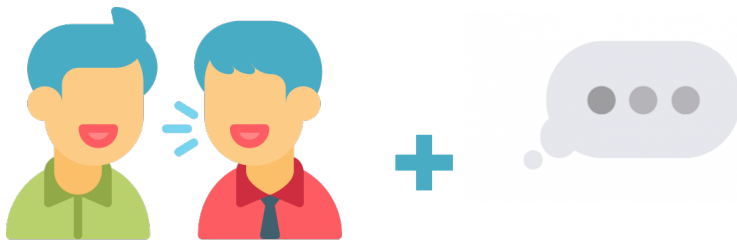
Gjennom arbeidet med masteroppgaven og gjennom studieløpet har jeg utviklet og opparbeidet tålmodighet i å arbeide med prosjekter over lengre tid, noe jeg tror vil være en viktig grunnmur i utviklingsarbeidet i lærerprofesjonen, men også på et personlig plan.

Vedlegg 2: Informasjon til informanter og samtykkeskjema

Vil du delta i forskningsprosjektet mitt om dialektskriving?

Prosjektets tittel: «En sosiolingvistisk undersøkelse av unge trondhjemmere sine private skrivevaner»

Hei! Har du lyst å være med i et forskningsprosjekt? Jeg ønsker å se på hvordan unge trondhjemmere skriver i private settinger, særlig i Messenger, iMessage, meldinger og lignende.

Formål

I dette prosjektet ønsker jeg å finne ut mer om unge trondhjemmere sine skrivevaner. Jeg trenger ungdom som vil sende meg skjermbilder og utdrag fra diverse samtaler, og i tillegg være med på et intervju i etterkant. Jeg håper du vil være med!

Jeg vil blant annet spørre deg spørsmål som:

- Har du noen gang tenkt over hvordan du skriver på sosiale medier?
- I hvilke sosiale medier tenker du over skrivemåten din? Er det viktigere i enkelte sosiale medier enn andre?
- Hva tenker du selv om å bruke dialekt når du skriver privat og i sosiale medier?

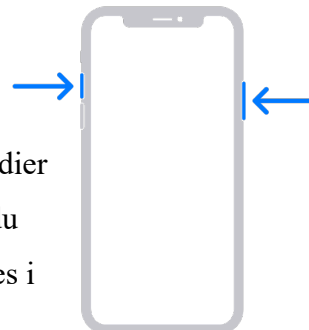
Hvis du er mellom 16 og 20 år, er født, oppvokst og bor i Trondheim, og i tillegg har foreldre som er født og oppvokst i byen, og har lyst å delta, vil jeg gjerne snakke med deg!

Hvem leder forskningsprosjektet?

Dette prosjektet er et forskningsprosjekt fra institutt for språk og litteratur ved NTNU. Studien utføres av meg, Ingvild Gaustad, men det er også en forsker fra NTNU med i prosjektet, Stian Hårstad.

Hva vil det si å delta?

Hvis du har lyst å delta i forskningsprosjektet, vil jeg at du sender meg skjermbilder fra samtaler du har hatt med venner, familie eller bekjente og deltar på et intervju. Spørsmålene vil handle om hvordan du skriver i sosiale medier og tanker og holdninger til dialektskriving. Du velger helt selv hvilke samtaler du vil sende meg og både du, den du snakker med samt eventuelle andre som nevnes i samtalen vil bli anonymisert. Om du ikke vet hvilke samtaler jeg er interessert i, kan vi gjerne snakkes om det nærmere. Det vil være meg og eventuelle andre deltakere til stede på intervjuet, og jeg vil gjøre lydopptak. Intervjuet vil ta ca. 30 minutter.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet og bare du kan samtykke. Hvis du vil delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. All informasjon om deg vil da bli slettet.

Ditt personvern – hvordan jeg oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke informasjonen om deg til å finne trekk og tendenser blant unge trondheimeres skrivemåter og skrivenormer.

Jeg vil ikke dele din informasjon med andre. Det er bare forsker Ingvild Gaustad og veileder Stian Hårstad som har tilgang til informasjonen.

Jeg passer på at ingen kan få tak i informasjonen som jeg samler inn om deg.

Jeg lagrer all informasjon på en sikker datamaskin.

Jeg sletter lydopptak fra intervjuet når vi har skrevet ned alt som vi har snakket om.

Jeg passer på at ingen kan kjenne deg igjen når vi skriver forskningsartikler. Jeg vil for eksempel finne på et annet navn når jeg skriver om deg.

Jeg følger loven om personvern.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Vi er ferdig med forskningsprosjektet 15. mai 2023, da vil all informasjon om deg bli slettet.

Dine rettigheter

Hvis det kommer frem opplysninger om deg i det som jeg skriver, eller har i dokumentene mine, har du rett til å få se hvilken informasjon om deg som jeg samler inn. Du kan også be om at informasjonen slettes slik at den ikke finnes lenger. Dersom det er noen opplysninger som er feil kan du si ifra og be meg rette eller slette dem. Du kan også spørre om å få en kopi av informasjonen. Du kan også klage til Datatilsynet dersom du synes at jeg har behandlet opplysningene om deg på en uforsiktig eller uansvarlig måte.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler kun informasjon om deg hvis du sier at det er greit og hvis du skriver under på samtykkeskjemaet nederst.

Har du spørsmål eller vil du ha mer informasjon?

Hvis du har spørsmål om prosjektet eller vil ha mer informasjon, kan du ta kontakt med meg, på mobil 917 96 097, på e-post: ingviga.stud@ntnu.no eller huke tak i meg om du ser meg. Du kan også kontakte veilederen min, Stian Hårstad på e-post: stian.haarstad@ntnu.no

Hvis du vil delta i prosjektet, må du signere vedlagt svarslipp (nederst) og returnere den fysisk til meg.

Studien er godkjent av Personvernombudet for forskning, NSD - Norsk senter for forskningsdata AS.

Samtykke til deltakelse i prosjektet

Jeg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å delta

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3: Intervjuguide individuelle samtaler

Intervjuguide individuelle samtaler

1. Bakgrunnsinformasjon

- Alder
- Bakgrunn (bosted, oppvekststed osv)
- Foreldrenes bakgrunn
- Relasjon til meg? Har det betydning?
- Telefonnummer og e-postadresse

2. Språk

Hvor ofte bruker du Facebook Messenger/meldinger/iMessage?

- Bruker du det mest på mobil eller på PC/nettbrett?

Har du noen gang tenkt over hvordan du skriver på sosiale medier?

- Ofte, noen ganger, aldri?
- På hvilke sosiale medier tenker du over skrivemåten din?
- Er det viktigere i enkelte sosiale medier/kanaler enn andre?

Hvordan vil du beskrive din måte å skrive på Messenger på?

Opplever du avstanden mellom måten du snakker på og bokmål/nynorsk som stor?

Om dialekt er tatt snakket om: Hva innebærer det å skrive på dialekt?

- Er det noe korrekt måte å skrive «trondhjemske» på?
- I så fall; hvordan er det?
- Hva tenker du selv om å bruke dialekt når du skriver privat og i sosiale medier?

Har du noen gang reagert på måten en annen person har skrevet til deg på?

- Hvis ja: hvorfor?
- Hvis nei: hvorfor ikke?
- Har måten andre skriver til deg på noe å si for hvordan du svarer?
 - Hvis ja – hvorfor?
 - Hvis nei – hvorfor ikke?

Har relasjonen til samtalepartneren noe å si for hvordan du skriver?

- Hvorfor/hvorfor ikke?
- Har det noe med relasjon å gjøre om du blir det/ikke blir det?
- Hender det at du endrer skrivemåte underveis fordi samtalepartneren din gjør det?
- Har skrivemåten din noe med om samtalen er formell eller uformell å gjøre
- Hva tenker du andre reagerer på med ditt skriftspråk?

Tar du bevisste valg over når/hvem du vil skrive på den ene eller den andre måten til?

- Er dette noe du tenker over ofte?

3. Spørsmål knyttet til de bestemte samtalene/utdragene som er samlet inn

- I samtalene med (en bestemt mottakergruppe) ser jeg at du skriver (trekk), mens du ikke gjør det til (en annen mottaker). Hva er grunnen til det?
- (Sammenligne med samtale og stil): I disse samtalene ser jeg at ... du skriver ulikt/likt.
- Vil du forklare hvordan du selv ser på det?
- Hvorfor skriver du ikke likt hele tiden?

4. Eventuelle ekstra-spørsmål

- Nå har jeg stilt mange spørsmål, men føler du det er noe du mangler å si eller vil få fram som vi ikke har vært inne på?
- Hvordan vil du selv oppsummere måten du skriver privat på?
- Har du noen spørsmål?

Vedlegg 4: Intervjuguide gruppesamtale

Intervjuguide gruppesamtale

1. Oppstart - informasjon om prosjektet

- Bakgrunn for denne samtalen kontra de individuelle samtalene
- Avklar spørsmål rundt anonymitet
- Har informanten noen spørsmål?
- Informer og få samtykke til lydopptak

2. Bakgrunn

Dere er alle trondheims-trøndere, og dere alle har sagt og vist meg at dere skriver i mer eller mindre grad på dialekt. Disse spørsmålene vil gå ut på det mer generelle, og er ikke knyttet til de spesifikke samtalene dere har sendt inn. Dere kan likevel tenke tilbake til samtaler dere har hatt eller kunne hatt for å svare. Kom gjerne med utfyllende og detaljerte svar og eksempler på til hvem du skriver dialekt/ikke og hvor.

3. Språk

- Hvilke chatte-apper bruker du mest, eventuelt hvor foretrekker du å skrive meldinger?
 - Mest på mobilen, pc, ipad?
 - Foretrekker du å skrive fremfor å ringe/snakke/facetime etc?
- Har du noen gang tenkt over hvordan du skriver på nett?
 - Ofte/aldri?
 - På hvilke sosiale medier tenker du over dette?
 - Viktigere å tenke over det i enkelte medier/apper enn andre?
 - Hva med hvordan du snakker? Tenker du over hvordan du snakker og legger du noen gang om? Fortell.
- Opplever du avstanden mellom måten du snakker på, og måten du skriver bokmål på som stor?
- Om dialekt er nevnt av informantene: Hva innebærer det å skrive på dialekt?
 - Finnes det en «rett» måte å skrive trondheims-dialekt på?
 - Hvordan ser du på bruk av dialekt i sosiale medier? I private chatte-samtaler kontra instagram-post, facebook, twitter-innlegg?

- Har du noen gang reagert på måten en annen person har skrevet til deg på?
 - Hvis ja: hvorfor/hvorfor ikke?
 - Har måten andre skriver til deg på noe å si for hvordan du svarer i samme samtale?
 - Kan du finne på å bytte om? Altså at du feks skriver «dialekt», men den du skriver med ikke gjør det, skriver du heller «bokmål» etc?
 - Hvorfor/hvorfor ikke
- Har relasjonen til samtalepartneren noe å si for hvordan du skriver?
- Hva med om det er en formell eller uformell samtale?
 - Hva er forskjellen på formell og uformell? Kan du sette ord på det?
- Blir du påvirket av hvordan samtalepartneren din skriver?
 - Har det noe med relasjon å gjøre om du blir påvirket eller ikke?
- Hvordan tror du andre reagerer på måten du skriver på?
- Tar du noen gang bevisste valg på at du vil skrive på den ene eller andre måten?
 - Er det noe du tenker over ofte?

4. Tanker og holdninger?

- Tilbake til dette med tanker rundt å skrive på dialekt vs «bokmål»
 - Hva tenker du om at du selv skriver dialekt? Hvilken holdning vil du si du har til det?
 - Hvorfor skriver du på dialekt? Skriver du på «dialekt» fordi det er uformelt, «chillere», mer ekte?
 - Hva med press/forventninger fra andre? Føler du at du MÅ skrive dialekt for å bli godtatt av samtalepartner hvis de gjør det?
 - Hva tenker du om at andre skriver på en bestemt måte? Er det feks sett positivt på å skrive på «trondhjemske» kontra feks «østlending/søring/bokmål»?
 - Kan det ha noe med identitet og tilhørighet å gjøre? Feks at man skriver på trondhjemske for å passe inn? Eller skille seg ut?
- Hvordan skriver man trondhjemske da? Gå runden og be informantene komme med stikkord og spesifikke ord som er spesielt viktig for trondheims-skriving.
 - Er det forskjell på dialektskrivingen til en fra Trondheim vs en fra feks Hommelvik/Stjørdal/Steinkjer?
 - Kan dere forklare?

5. Eventuelle oppfølgingsspørsmål

- Nå har vi snakket gjennom mange spørsmåla og punkter, men føler du det er noe vi ikke har vært innom eller som du ikke har fått sagt?

Helt til slutt; hvis du skal oppsummere egen skriving på nett og holdning til det med tre ord, hva ville de tre ordene vært? Ta runden rundt bordet.

- Har du noen andre spørsmål?

Stopp lydopptak

Vedlegg 5: Mine trekk for trondheimsdialekta

Trekkene mine for trondheimsdialekta er presentert i tabell 1

Trekk	Eksempler talemålsnær form (trondheimsdialekta)	Eksempler normriktig form (bokmål)
Personlige pronomener	æ, mæ, dæ, sæ	jeg, meg, deg, seg
r-bortfall i sterke og svake verb i presens samt i presens av å være	danse, snakke, e	danser, snakker, er
k- i fremlyd av spørreord	kæm, ka, kor, kordan	hvem, hva, hvor, hvordan
Noe/noen realisert som nå/nåka/nånn overgang fra oe til å	nå/no, nåka/nokka, nånn/nonn	noe, noen
til realisert som te	te	til
Senking og overgang fra e til æ	Hær, dær, hjælp, fæst, træning	Her, der, hjelp, fest, trening
Palatalisering	mannj/mainn, baill/ballj	mann/ball
Kodeblanding med engelsk		

Tabell 1

Vedlegg 6: Informanttekster

Bilde1: Frode samtale 1 med venn

Bilde 2: Frodes samtale 2 med venn

Bilde 3: Frodes bestillingsmeldinger

Melding 1: Hei, kommer litt forsinket til timen. Bussen kom ikke til tiden så blir litt forsen.

Melding 2: Hei, får ikke startet macen min. Den stoppet å funke igår kveld da jeg skulle oppdatere den. Hva skal jeg gjøre?

Melding 3: Backe nån å stikk på kino eller finn på nåkka ikvel?

Bilde 4: Lisbeths samtale med venn

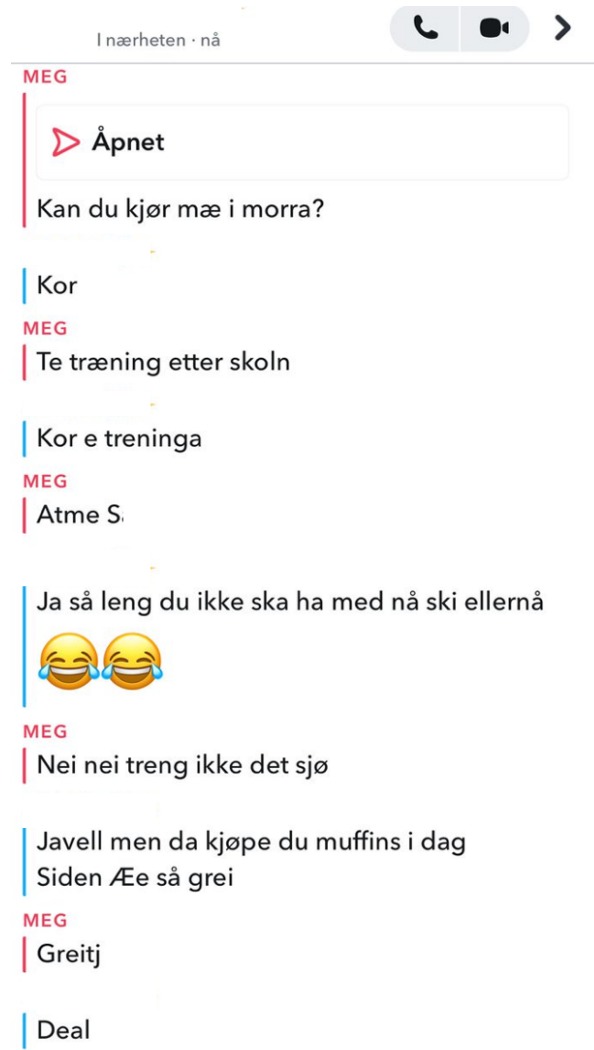
Bilde 5: Lisbeths bestillingsmeldinger

Sorry, kjæm forseint. Hunden min spist opp ytterjakka mi

Hei IT. PC-en min datt ned fra 5te etasje te 3dje etasje... kan dokker hjelp mæ

■■■■ har fæst i kveld, blir du med?

Bilde 6: Christians samtale med venn

Bilde 7: Christians bestillingsmeldinger

Hei, du æ blir litt sein te timen i dag.
Forsov mæ og kunna ikke bli kjørt så
sitt på bussen no.

Hei, jeg har et problem med pc'en om
et virus. Pc'en vil ikke skru seg på, og
får ikke til å lade den.

Halla du ska vi gjør nåkka i qvuell. Fær
på Dora ellns

Bilde 8: Celines samtale med mor

Kommet frem? Eller sitter du i
bilkø? Ser at det har vært
kollisjon i

Nei, er fremme

Bra ❤️ kø på E6. Jeg sitter i
flyet. Alt vel?

Ja ❤️

Bilde 9: Celines samtale med venn

Bilde 10: Celines bestillingsmeldinger

Meldinger

Melding 1:

Hei! Jeg blir dessverre for sen til timen i dag, forsov meg og kommer litt senere 😊

Melding 2:

Hei! PC'en min har kortsluttet, den vil ikke skru seg på og er helt svart. Kan jeg stikke innom og få litt hjelp?

Melding 3:

nånn som blir med på å møtes i kveld pizza eller nå hos en av oss kanskje